

Konstrukce pro vyjádření zdání, dojmu, doslechu apod.

1. …みたい …よう

Používají se obvykle pro vyjádření stanoviska založeného na spolehlivých informacích, které má mluvčí z první ruky (nejčastěji vizuální dojem), nebo které jsou založeny na rozumové úvaze.

昨日の試験はやさしかったようです。みんな 30 分で終わりましたから。

Zdá se, že včerejší test byl snadný. Všichni jej dokončili za půl hodiny.

Také je možno pomocí těchto konstrukcí vyjádřit nějaké stanovisko nepřímo či bez osobní zainteresovanosti ve věci.

私の言ったことが正しかったようです。

Vypadá to tedy, že jsem měl pravdu.

substantivum	(v případě jó) の / だった	ようだ / ようです みたい / みたいです
~na adjektivum	kořen + な / だった	
~i adjektivum	prostý tvar	
sloveso	prostý tvar	

2. ~そう

Vyjadřuje, jak se určitá skutečnost jeví mluvčímu. Omezuje se na hodnocení na základě přímého pozorování. Vyjadřuje také subjektivní dohad mluvčího.

このあたりは便利そうですね。

Tato čtvrť vypadá vhodně, že?

時計をもらって、林さんはうれしそうだった。

To, že dostal hodinky, zřejmě pana Hajašiho potěšilo.

Při napojení na sloveso má konotace „už už... každou chvíli...“.

チンさんは今にも^{たお}倒れそうだった。

Pan Čin vypadal, že se každou chvílí vyvrátí.

~na adjektivum	kořen	~そうだ/そうです
~i adjektivum	kořen	
sloveso	adverbální tvar <i>ren'jókei</i> (2. zákl.)	

Záporné tvary vypadají následovně:

substantivum/~na adjektivum	a) kořen + ~そうではない b) kořen + では + なさそうだ
~i adjektivum	a) kořen + ~そうではない b) adverbální tvar + なさそうだ
sloveso	adverbální tvar + ~そうにない/そうもない

三村さんはまったく恥ずかしそうではありません。

Pan Mimura vůbec nevypadá ostýchavě.

三村さんはまったく恥ずかしくなさそうです。

Pan Mimura vypadá, že se vůbec nestydí.

あのお客さんは帰りそうにない。

あのお客さんは帰りそうもない。

Tamtén zákazník nevypadá, že by se měl k odchodu.

Kladný tvar adjektiva いい je よさそう.

Tvar ohebné částice záporu ない (potažmo záporný tvar slovesa ある) je なさそう.

3. …らしい

Vyjadřuje, že se určitá skutečnost mluvčímu jeví (do značné míry) pravdivá na základě nepřímě získaných informací (náznaky, řeči ve společnosti apod.). Oproti そう vyjadřuje větší míru „nespolehlivosti“ zdroje. Ohýbá se jako ~i adjektivum. (Koike tento případ klasifikuje jako „ohebnou částici dohadnou“).

substantivum	N/N + だった	+らしい (です)
~na adjektivum	kořen / kořen + だった	
~i adjektivum	prostý tvar	
sloveso	prostý tvar	

三村さんは先週病気だったらしいです。

Pan Mimura byl minulý týden údajně nemocný.

台風が来るらしいですよ。

Prý přijde tajfun.

Zápor se vytváří napojením na tvary ~ない / なかった.

その話は本当じゃないらしい。

Chápu to tak, že ta povídačka není pravdivá.

Výraz らしい (podle Koikeho jako sufix) může v napojení na substantivum naznačovat význam „esenčních (typických) vlastností“ (pro danou roli, status apod.).

男らしい = *chlapský, chlapácký*

秋らしい天気 = *(typicky) podzimní počasí*

Některé věty mohou vyznít dvojznačně:

町田さんは女らしいです。

a) *Pan Mačida je feminní (zženštilý).*

b) *Mačida je prý žena.*

Formální rozdíl je patrný v záporu:

町田さんは学生らしくない人です。 vs. 町田さんは学生ではないらしいです。

Mačida není jako typický student. vs. *Zdá se, že Mačida není student.*

Koike poukazuje na avizující funkci některých slov (ve vztahu mj. k らしい):

彼はとても男らしいです。 vs. 彼はどうやら男らしいです。

On je velmi mužný. vs. *On je zřejmě muž.*

4. …はず

Vyjadřuje přesvědčení nebo očekávání mluvčího, že určitá skutečnost byla nebo se ukáže být pravdivou. Mluvčí vyjadřuje své přesvědčení na základě spolehlivých informací nebo přesvědčivých důkazů.

substantivum	N + の / だった	はずだ / はずです
~na adjektivum	kořen + な / だった	
~i adjektivum	prostý tvar	
sloveso	prostý tvar	

佐野さんはサラリーマンだったはずだ。

Dle všeho pan Sano pracoval ve firmě.

その近辺^{きんぺん}は住宅地^{じゅうたくち}だから、静かなはずだ。

Ta čtvrt', to je sídlištní oblast, měl by tam být klid.

その薬はドイツ製^{せい}だから、高いはずだ。

Ten lék je vyroben v Německu, a tak se lze domnívat, že bude stát hodně.

手術^{せいこう}は成功したから、また目が見えるはずだ。

Operace byla úspěšná, takže zase bude vidět.

Zápor se tvoří buď připojením *はずだ／はずです* na prostý záporný tvar predikativu nebo připojením *はずがない／はずはない* na kladný adnominální (přívlastkový) 連体形 tvar. Druhá možnost má větší expresivní hodnotu.

高田さんは入院しないはずだ。

Dle všeho pan Takada nepůjde do nemocnice.

高田さんは入院するはずはない。

Dle všeho pan Takada hospitalizován nebude. (Není důvod se domnívat že,...)

Srovnání:

三村さんは忙しいでしょう。 Pan Mimura má asi napilno.

三村さんは忙しいらしいです。 Pan Mimura prý má napilno (*kdośi to říkal*).

三村さんは忙しそうです。 Pan Mimura vypadá, že má napilno.

三村さんは忙しいはずです。 Pan Mimura má jistě napilno (*vše tomu nasvědčuje*).

三村さんは忙しいようです。 Zdá se, že pan Mimura má napilno (*protože jsem slyšel, že má hodně věcí, které musí stihnout*).